

Antagning av oavlönade docenter vid Högskolan i Skövde

1 Behörighet att antas som oavlönad docent

Behörig är den som avlagt doktorsexamen eller har motsvarande vetenskapliga kompetens samt som därutöver har förvärvat erforderliga vetenskapliga meriter och pedagogisk skicklighet.

Antagning sker om det är till nytta för verksamheten vid Högskolan i Skövde (Högskolan) och om en prövning av ansökan visar att den sökande är behörig. Antagningen är inte tidsbegränsad. Docent ska antas i ett huvudområde som är inrättat vid Högskolan. En person som antagits som docent vid annat lärosäte antas normalt inte till docent vid Högskolan.

Syftet med att anta docenter är att det är till nytta för Högskolan genom att vederbörande därmed kan fungera som huvudhandledare för doktorander, sitta med i betygsnämnder, verka som opponenter vid disputationer etc. För att bli antagen som docent krävs att den sökande uppfyller vissa vetenskapliga och pedagogiska kriterier. Att anta oavlönade docenter innebär därmed en bekräftelse och en kvalitetsmärkning av en persons särskilda vetenskapliga och pedagogiska kompetens.

Docent är ingen anställningsform. Att bli antagen som docent förändrar således inte personens läraranställning, därav preciseringen "oavlönad".

2 Meriteringskrav och bedömningsgrunder

Vid prövning av docentkompetens ska både vetenskapliga och pedagogiska meriter bedömas. Av dessa tillmäts de vetenskapliga meriterna störst betydelse. Lika stor omsorg ägnas prövningen av den vetenskapliga skickligheten som prövningen av den pedagogiska skickligheten.

2.1 *Vetenskaplig skicklighet*

Utöver avhandlingsarbetet ska ett tillräckligt stort vetenskapligt arbete ha genomförts efter doktorsexamen, normalt omfattande minst tre års heltidsverksamhet inom forskning, inom eller utom högskolan. Inom områdena teknik, naturvetenskap och medicin innebär dessa krav en publikationsmängd (motsvarande) utöver avhandlingsarbetet som är cirka dubbelt så stor mot vad som är vanligt vid en doktorsexamen. Inom områdena samhällsvetenskap och humaniora kan publikationsmängden vara mindre omfattande.

Den vetenskapliga meriteringen, som väger tyngst, ska karaktäriseras av hög kvalitet, nytänkande, god framställningsförmåga och dokumenterad självständighet. Utgångspunkter vid bedömningen av den vetenskapliga skickligheten ska vara:

- Visad självständig, metodisk och teoretisk kunskap och medvetenhet om olika vetenskapliga ansatser
- Visad kreativ, analytisk och kritiskt prövande förmåga
- Visad förmåga till nytänkande och självständighet i förhållande till tidigare forskning
- Visad förmåga att förmedla forskningsresultat

2.2 Pedagogisk skicklighet

Den sökande ska bedömas ha förmåga att handleda forskarstuderande till doktorsexamen. Detta kan visas genom framgångsrik handledning av forskarstuderande eller motsvarande framgångsrik verksamhet som biträdande handledare. Även framgångsrik handledning av master- och magisterarbeten kan användas som en indikator för att bedöma den sökandes förutsättningar för att fungera som handledare för forskarstuderande.

Meriterande är genomgångna kurser i högskolepedagogik samt utbildning i forskarhandledning. Meriterande är även läromedelsframställning, kursledning och kursadministration. Pedagogisk verksamhet i en akademisk miljö är det som ska ligga till grund för provningen. Den pedagogiska skickligheten styrks genom visad pedagogisk skicklighet i undervisning på olika nivåer, inklusive forskarnivå.

Den pedagogiska skickligheten ska demonstreras genom en godkänd docentföreläsning. Föreläsningen ska annonseras genom institutionens försorg minst två veckor i förväg. Vid annonseringen anges titel, föreläsare, huvudområde för docenturen, tid och lokal, samt att det är fråga om en docentföreläsning. Föreläsningen ska normalt hållas på svenska. Om det finns goda skäl till att så inte kan ske, kan RDP medge att föreläsningen hålls på engelska efter skriftlig ansökan som bifogas ansökan om att antas som docent. Om RDP inte godkänner föreläsningen kan ny föreläsning hållas enligt rådets anvisningar.

3 Högskolans kollegiala organ

Vid Högskolan finns två särskilda organ enligt Högskolelagen, nämligen forsknings- och utbildningsnämnden (FUN) och lärarutbildningsnämnden (LUN). Enligt organisationsplanen för Högskolan har FUN det övergripande ansvaret för forskning och utbildning inom Högskolan utom inom lärarutbildningens område, där LUN är det ansvariga organet. Båda nämnderna kan fatta beslut om att anta docenter inom sina ansvarsområden. Beslut i ett docenturärendet fattas av ordföranden för FUN respektive LUN, genom delegation från respektive nämnd.

Som beredande organ för båda nämnderna används Rådet för docentprovning (RDP) som är inrättats av FUN och som ingår i FUN:s organisation. RDP ska bestå av fyra lärarledamöter och en studentrepresentant. Dessutom ska rådet ha en sekreterare. De fyra lärarrepresentanterna bör vara professorer. I undantagsfall, för att åstadkomma en bred ämnesrepresentation, kan docenter ingå i rådet. Mandatperioden för lärarledamöterna följer den som gäller för FUN, om inget annat beslutas av FUN. Lärarledamöter utses av FUN i samråd med LUN. Studentrepresentanten utses av Studentkåren.

4 Handläggningsordning

4.1 Förhandsgranskning

Vid ansökan om antagning som oavlönad docent bör RDP:s ordförande kontaktas i ett tidigt skede. RDP kan vara behjälplig vid kontakter med en ämneskunnig inom området för en preliminär bedömning av den sökandes meriter innan en formell ansökan utformas.

4.2 Utlåtande från institutionsnämnd

I de fall då den preliminära bedömningen ovan anger att den sökande anses ha tillräckliga meriter, utarbetas en ansökan. Den sökande kontaktar då institutionens prefekt (som är ordförande i institutionsnämnden) och ber om ett utlåtande från institutionsnämnden. Yttrandet ska ange om det finns en nytta för institutionen och Högskolan att den sökande antas som oavlönad docent.

4.3 Inlämnade av ansökan

Den sökande lämnar in en fullständig ansökan, (se Instruktion till sökande, bilaga 1). Ansökan ställs till FUN/LUN, men lämnas till sekreteraren i RDP. Till ansökan bifogas utlåtandet från aktuell institutionsnämnd.

4.4 Ställningstagande vid prövning

RDP tar ställning till om ansökan ska prövas efter samråd med FUN:s/LUN:s ordförande. Ställningstagandet om prövning grundar sig på en värdering dels av den preliminära bedömningen av ansökan som är gjord, dels på nyttan av att den sökande blir antagen som docent vid Högskolan.

4.5 Sakkunniggranskning

Vid fortsatt prövning utser RDP på förslag från prefekt vid aktuell institution två sakkunniga och lämnar uppdraget att granska ansökan till dessa (se Instruktion till sakkunniga, bilaga 2). Då prefekt bereder förslag på sakkunniga ska det ske med stöd av huvudområdets ämnesföreträdare. Utseende av sakkunniga sker enligt riktlinjerna *Utseende av sakkunniga* som fastställt av FUN. Vid bedömning av ansökan om antagning av oavlönad docent bör dock sakkunniga som utses ha professorskompetens. Berörd institution står för sakkunnigarvoden och övriga kostnader.

4.6 Beslut om fortsatt prövning av ansökan

RDP sammanväger och tar ställning till de sakkunnigas yttranden och lämnar sedan förslag om fortsatt prövning till FUN/LUN med stöd av de sakkunnigas yttranden. Yttranden från de sakkunniga bifogas förslaget.

4.7 *Docentföreläsning*

Om FUN/LUN beslutar om fortsatt prövning, anordnas en offentlig docentföreläsning (se Instruktion om docentföreläsning, bilaga 3). Vid föreläsningen ska den sökande demonstrera sin pedagogiska skicklighet. Den institution där den sökande är verksam, ansvarar för planeringen och genomförandet av docentföreläsningen. RDP utser en särskild ämneskunnig, som har till uppgift att ge förslag på några frågeställningar för föreläsningen som den sökande måste utgå ifrån vid planeringen av sin docentföreläsning. Förslaget på frågeställningar ska inte behandla den sökandes egna forskningsfrågor, utan andra områden som berör ämnet för docenturen. Den sökande kommer att ha cirka en vecka till förfogande för planeringen av sin föreläsning. Den ämneskunnige ska även biträda vid den offentliga docentföreläsningen som diskussionsledare.

4.8 *Beslut om docentur*

Direkt efter docentföreläsningen sammanträder RDP, FUN:s/LUN:s ordförande adjungeras till mötet. Även den ämneskunnige adjungeras till mötet. RDP analyserar och värderar föreläsningen. Den sökande kallas därefter till mötet och får en återkoppling från RDP på den pedagogiska insatsen. Därefter lämnar den sökande mötet. RDP beslutar om föreläsningen ska godkännas eller ej. RDP lämnar därefter förslag till beslut om den sökande ska antas som docent. Beslut i ärendet fattas av FUN:s/LUN:s ordförande. Beslutet kan inte överklagas.

5 Ikraftträdande

Dessa riktlinjer träder ikraft 2010-07-01 och ersätter tidigare riktlinjer för ansökan om docentprövning från 2010-06-01 (dnr HS 2010/102-49).

Instruktion till sökande

Den formella ansökan, "Ansökan om att bli antagen som oavlönad docent i xx (huvudområde) vid Högskolan i Skövde", ställs till FUN eller LUN men insändes till sekreteraren i RDP.

Till ansökan bifogas en styrkt meritförteckning, specifikation av pedagogisk meritering och av vetenskapliga arbeten, en kortfattad redogörelse (max 3 A4- sidor) för den sökandes vetenskapliga och pedagogiska verksamhet samt de publikationer den sökande vill åberopa.

I specifikationen av vetenskapliga arbeten ska den sökande särskilt markera, t ex med en asterisk, de arbeten som den sökande anser vara av särskilt vetenskapligt intresse. Av dessa arbeten ska två vara publicerade inom en tvåårsperiod före ansökningsdatum. Om någon av dessa utvalda publikationer har flera författare ska den egna insatsen i arbetet kortfattat preciseras och kommenteras. Meritförteckningen ska även innehålla vad den sökande i övrigt vill ska beaktas vid en prövning av docentkompetens.

Ansökningshandlingarna (ansökan med bilagor, inklusive publikationer) ska lämnas i tre exemplar. En uppsättning är avsedd för Högskolan och övriga exemplar är avsedda för sakkunniga. Som stöd vid utformningen av ansökan finns dokumentet *Checklista för redovisning av meriter* som utformats av RDP. Checklistan finns tillgänglig på RDP:s hemsida.

Instruktion till sakkunniga

De båda sakkunniga ska avge separata yttranden inom tre månader. Yttrandena bör till sin omfattning och grundlighet kunna jämföras med utlåtanden i anställningsärenden och ska utmynna i ett klart ställningstagande om den sökande bör antas som docent eller ej.

Lika stor omsorg ska ägnas prövningen av den vetenskapliga skickligheten som prövningen av den pedagogiska skickligheten. Det är väsentligt att både starka och svaga sidor i den sökandes meritering belyses.

Vetenskaplig skicklighet

Yttrandena ska innehålla en utförlig redovisning och kritisk granskning av den sökandes vetenskapliga produktion med tydliga hänvisningar till de inlämnade arbetena. Baserat på den kritiska granskningen ska en översikt presenteras över den sökandes forskning och hur denna utvecklats efter doktorsexamen. De viktigaste resultaten ska omnämnas och betydelsen av dessa ska bedömas i relation till den internationella utvecklingen inom ämnesområdet. Kriterier att särskilt beakta framgår av punkt 2.1. I det fall där den sakkunnige inte finner grund för att tillstyrka ansökan är det angeläget att tydliggöra de brister som ligger till grund för ställningstagandet.

Pedagogisk skicklighet

Yttrandena ska innehålla en utförlig redovisning och kritisk granskning av huvuddragen i den sökandes pedagogiska meritering. Yttrandena ska även innehålla en översikt över den sökandes pedagogiska verksamhet och hur denna utvecklats. Kriterier att särskilt beakta framgår av punkt 2.2 i riktlinjerna.

Instruktion om docentföreläsning

Vid docentföreläsningen demonstreras den sökandes pedagogiska skicklighet. RDP utser en särskild ämneskunnig, som har till uppgift att ge förslag på några frågeställningar för föreläsningen som den sökande måste utgå ifrån vid planeringen av sin docentföreläsning. Förslaget på frågeställningar ska inte behandla den sökandes egna forskningsfrågor, utan andra områden som berör ämnet för docenturen. Den sökande kommer att ha cirka en vecka till förfogande för planeringen av sin föreläsning. Den bör ge uttryck för en vetenskaplig medvetenhet och ett vetenskapligt synsätt. Den bör kunna följas av studenter och andra med kunskaper på grundutbildningsnivå inom det aktuella ämnesområdet.

Föreläsningen ska vara väl disponerad, vilket bl. a. innebär att den ska ha en tydlig inledning och en likaledes tydlig avslutning. Problem, metoder, resultat, tolkningar, tillämpningar etc. ska presenteras på ett pedagogiskt sätt. Bildmaterial m.m. ska vara väl anpassade till föreläsningen, som ska genomföras på 45 minuter. Föreläsningen hålls under ordinarie terminstid.

Den institution som läraren tillhör ansvarar för genomförandet av docentföreläsningen. Institutionen ansvarar även för att informera om föreläsningen. Den informationen ska gå ut minst två veckor innan föreläsningen äger rum. Till docentföreläsningen kallas ledamöterna i RDP, ordföranden i FUN alternativt LUN samt den ämneskunnige.

Direkt efter docentföreläsningen (lärarprovet) ska den sökande bedömas (godkänd eller underkänd). Om RDP inte godkänner föreläsningen kan ny föreläsning hållas enligt rådets anvisningar.